

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา **ว23101** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 1 การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

เรื่อง เหตุผลที่เราเน้นแตกต่างกัน

ครูผู้สอน ครูวัชรียา เดชาสิทธิ์

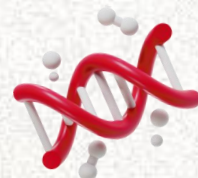
เรื่อง

เหตุผลที่เรา นั้นแตกต่างกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหน้าที่ของหน่วยที่กำหนดลักษณะพันธุกรรมหรือยีน
2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ยีน ดีเอ็นเอ และโครโมโซม

กิจกรรม

เปิด

กล่องสุ่ม

คำถามข้อที่ 1

โครงสร้างใดที่มองเห็นภายใต้กล้องจุลทรรศน์
ในช่วงที่เซลล์กำลังแบ่งเซลล์ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้อง
กับการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมในสิ่งมีชีวิต

กิจกรรม

เปิด

กล่องสุ่ม

คำถามข้อที่ 2

องค์ประกอบของโครโมโซมที่นักเรียนทราบ
มีอะไรบ้าง

กิจกรรม

เปิด

กล่องสุ่ม

คำถามข้อที่ 3

นักเรียนคิดว่าองค์ประกอบใดในโครโมโซม
ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
ของสิ่งมีชีวิต

กิจกรรม

เปิด

กล่องสุ่ม

คำถามข้อที่ 4

นักวิทยาศาสตร์

ได้ศึกษาพบองค์ประกอบใดในโครโมโซม
ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

กิจกรรม

เปิด

กล่องสุ่ม

คำถามชวนคิด

ลักษณะทางพันธุกรรมถูกกำหนดโดยหน่วยที่กำหนดลักษณะทางพันธุกรรมซึ่งอยู่บนโครโมโซม นักเรียนทราบหรือไม่ว่าหน่วยที่กำหนดลักษณะทางพันธุกรรมทำงานได้อย่างไร

กิจกรรม

เปิด

กล่องสุ่ม

คำถามชวนคิด

หน่วยที่กำหนดลักษณะทางพันธุกรรมต่างกัน
จะส่งผลให้สิ่งมีชีวิตมีลักษณะเหมือนกัน
หรือไม่ อย่างไร

กิจกรรมที่ 1

เหตุผลที่เราเน้น แตกต่างกัน

ดาวน์โหลดใบงานได้จาก www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 1

เหตุผลที่เราเน้น แตกต่างกัน

ดาวน์โหลดใบงานได้จาก www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 1 เรื่อง เหตุผลที่เราเน้นแตกต่าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เหตุผลที่เราเน้นแตกต่าง
รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รหัสวิชา ว23101 ภาคเรียนที่ 1
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดประสงค์

วิเคราะห์และอธิบายความเกี่ยวข้องของหน่วยที่กำหนดลักษณะทางพันธุกรรมกับลักษณะของสิ่งมีชีวิตโดยใช้แบบจำลอง

วัสดุและอุปกรณ์

1. กระดาษหรือภาพกำหนดลักษณะทางพันธุกรรมของสุนัข 5 ลักษณะ แต่ละลักษณะมีรหัสภาพที่แตกต่างกัน 4 แบบ 20 ชิ้น
2. ช่องกระดาษหรือแก้วพลาสติกทึบ 4 ช่อง หรือ 4 ใบ
3. กรรไกร 1 เล่ม
4. กระดาษปรีฟ (กระดาษสร้างแบบ) หรือกระดาษ A4 1 แผ่น

วิธีการดำเนินการกิจกรรม

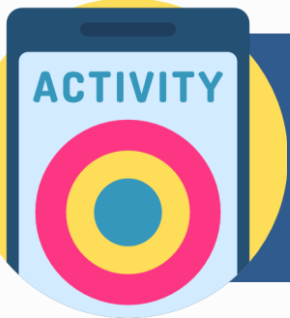
1. กำหนดให้รหัสภาพแทนแบบจำลองของหน่วยกำหนดลักษณะทางพันธุกรรมของสุนัข 5 ลักษณะ ได้แก่ ลำตัว หัว ใบหู ขา และหาง แต่ละลักษณะมี 4 แบบ ดังภาพ

ลักษณะของลำตัว				
แบบที่ 1				
แบบที่ 2				
แบบที่ 3				
แบบที่ 4				

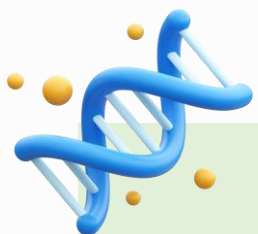
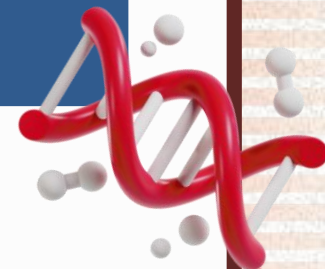
ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

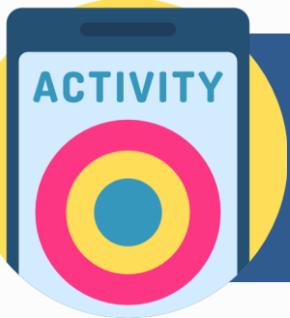
- ✓ กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร
- ✓ กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร
- ✓ วิธีการดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร
- ✓ นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

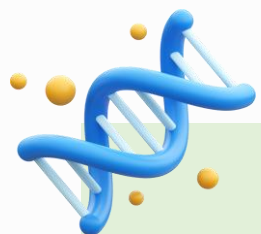
คำตอบ

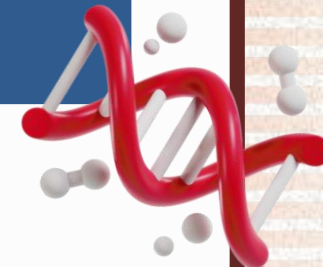

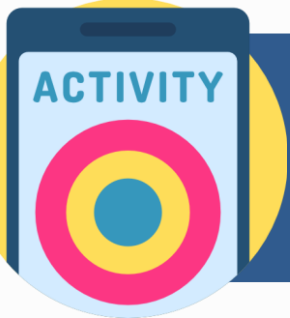
กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

คำตอบ

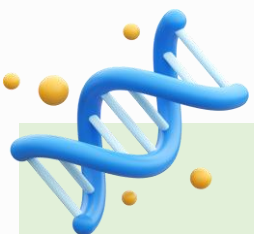
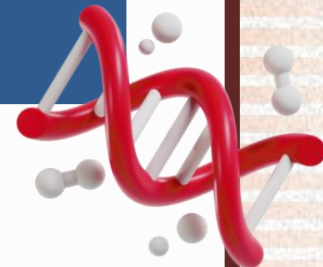
หน่วยที่กำหนดลักษณะทางพันธุกรรม

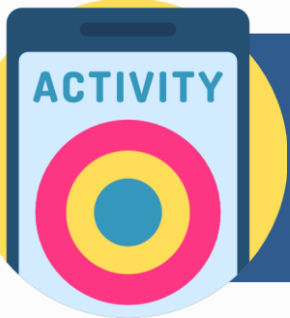

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

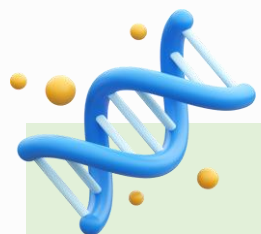
คำตอบ

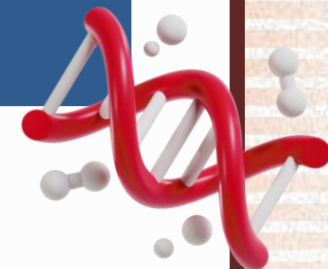

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

คำตอบ

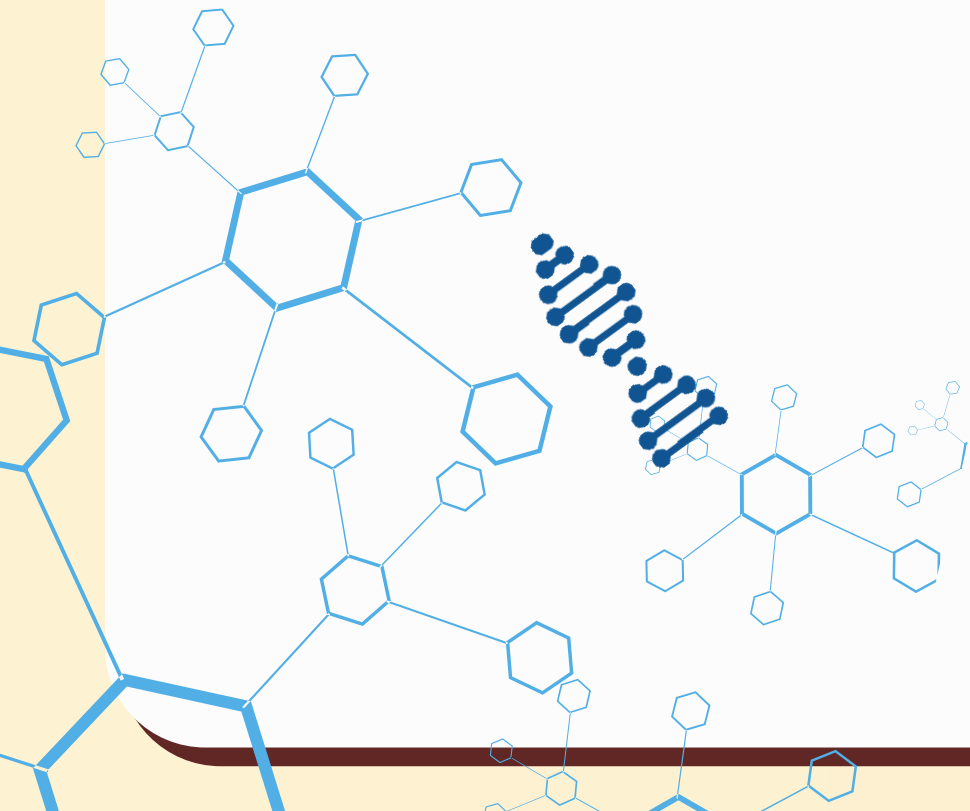

เพื่ออธิบายความเกี่ยวข้องของหน่วย
ที่กำหนดลักษณะทางพันธุกรรมกับลักษณะของสิ่งมีชีวิต
โดยใช้แบบจำลอง

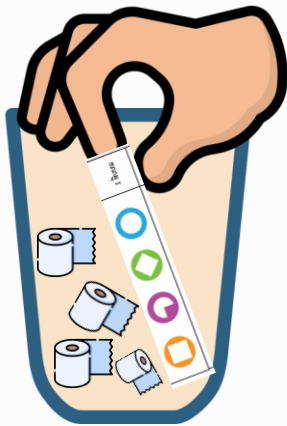

วิธีดำเนินการกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

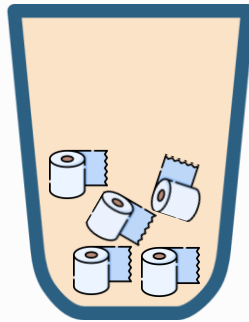

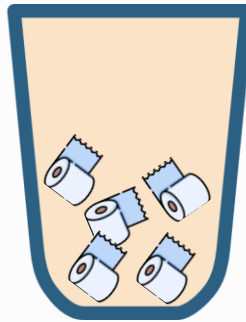
วิธีดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

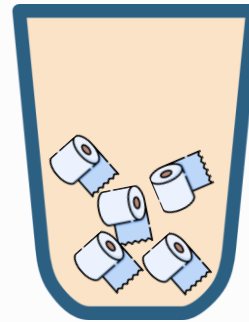
ลำตัว

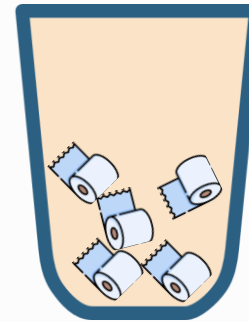
หัว

ใบหู

ขา

หาง

หยิบชิ้นกระดาษที่มีรหัสภาพในช่องกระดาษหรือแก้วพลาสติก ลักษณะละ 1 ชิ้น
รวม 5 ชิ้น

วิธีดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

ตาราง แสดงการแปลรหัสลักษณะของสุนัข

ลักษณะ	รูปแบบของแต่ละลักษณะ			
ลำตัว				
หัว				
ใบหู				

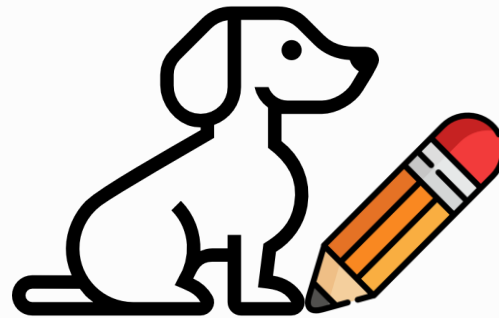
คำตอบ

ขา				
หาง				

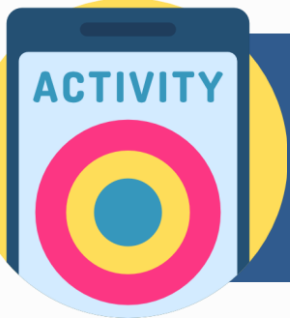
จากนั้นนำไปเทียบกับตารางแปลลักษณะของสุนัข

วิธีดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

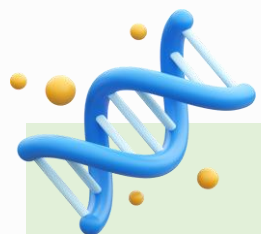

วาดรูปสุนัขจากลักษณะที่หยิบได้

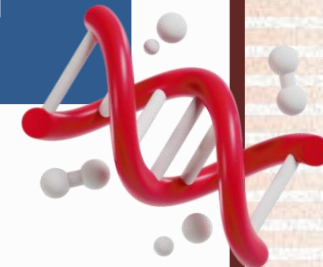

นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

คำตอบ

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของสุนัขที่ได้
จากรหัสภาพแล้วนำมาวาดภาพสุนัข

Insert ภาพนักเรียนต้นทางทำกิจกรรม

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม

ถอดรหัสภาพแทนแบบจำลองของหน่วยกำหนดลักษณะทางพันธุกรรมของสุนัข

นำเสนอ

ผลที่ได้

จากการทำกิจกรรม

Insert ภาพขณะนักเรียนนำเสนอ

Insert ภาพผลงานนักเรียน

ACTIVITY

นักเรียนนำเสนอผลการทำกิจกรรม

การถอดรหัสภาพแทนแบบจำลองของหน่วยกำหนดลักษณะทางพันธุกรรมของสุนัข

กิจกรรมที่ 1

หน่วยที่กำหนดลักษณะ
ทางพันธุกรรมต่างกันส่งผล
อย่างไรต่อสิ่งมีชีวิต

สรุปผลการทำกิจกรรม

หน่วยที่กำหนดลักษณะทางพันธุกรรม ทำให้สิ่งมีชีวิต
แสดงลักษณะต่าง ๆ ออกมา การที่สิ่งมีชีวิตมีหน่วยที่กำหนด
ลักษณะทางพันธุกรรมแตกต่างกัน มีผลทำให้สิ่งมีชีวิต
มีลักษณะแตกต่างกัน

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่าง
โครโมโซม ดีเอ็นเอ
และยีน

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

ใบความรู้ที่ 1

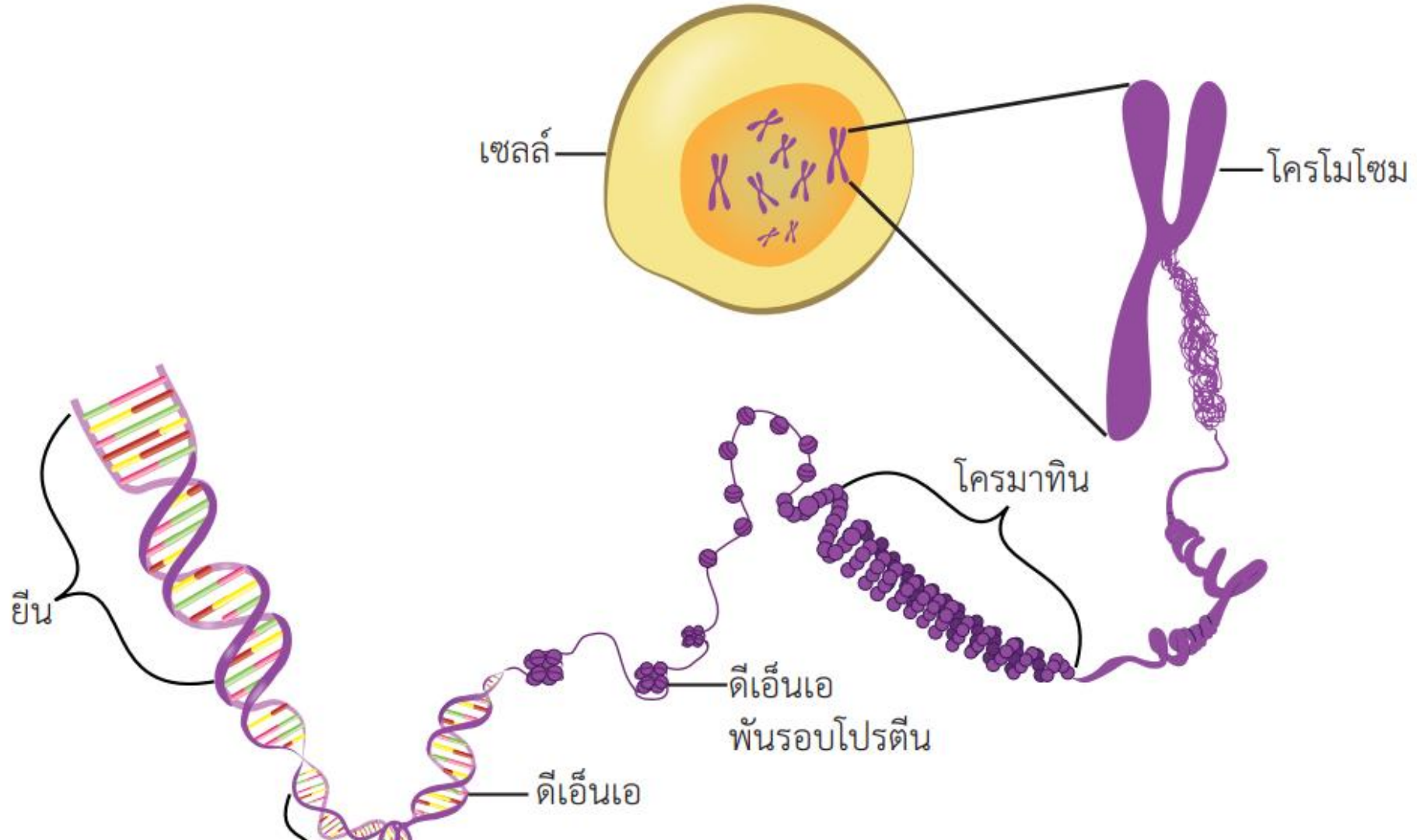
ความสัมพันธ์ระหว่างโครโมโซม ดีเอ็นเอ และยีน

ภายในนิวเคลียสของเซลล์มีโครโมโซมซึ่งประกอบด้วยดีเอ็นเอและโปรตีน ดีเอ็นเอบางช่วงทำหน้าที่เป็นยีนซึ่งควบคุมลักษณะทางพันธุกรรม และบางช่วงไม่เป็นยีนจึงไม่ได้ควบคุมลักษณะทางพันธุกรรม เนื่องจากดีเอ็นเอในแต่ละโครโมโซมมีความยาวมาก โครโมโซมจึงมียีนเป็นจำนวนมาก ความสัมพันธ์ระหว่างโครโมโซม ดีเอ็นเอ และยีน เป็นดังภาพที่ 1

ใบความรู้ที่ 1

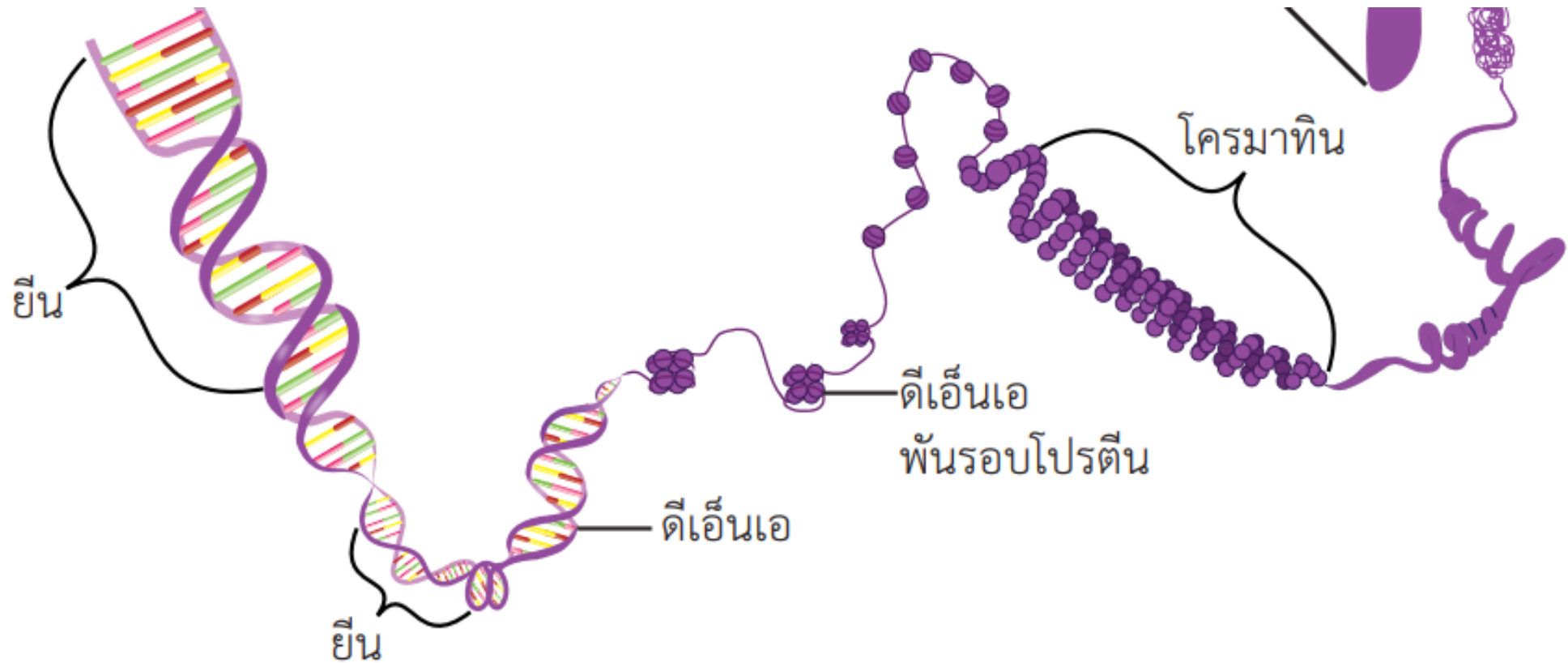
ความสัมพันธ์ระหว่างโครโมโซม ดีเอ็นเอ และยีน

ใบความรู้ที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างโครโมโซม ดีเอ็นเอ และยีน

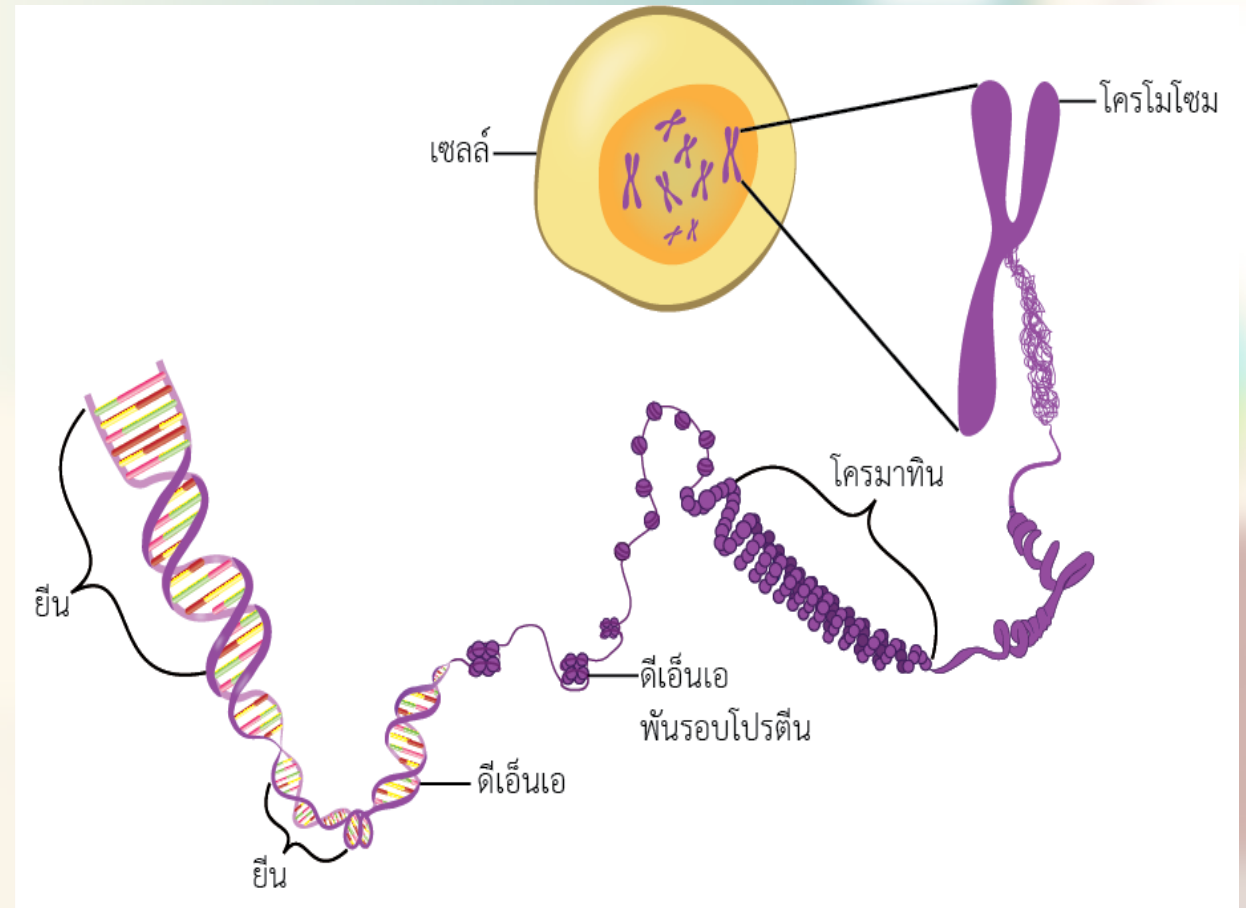

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างโครโมโซม ดีเอ็นเอ และยีน

คำถามข้อที่ 1

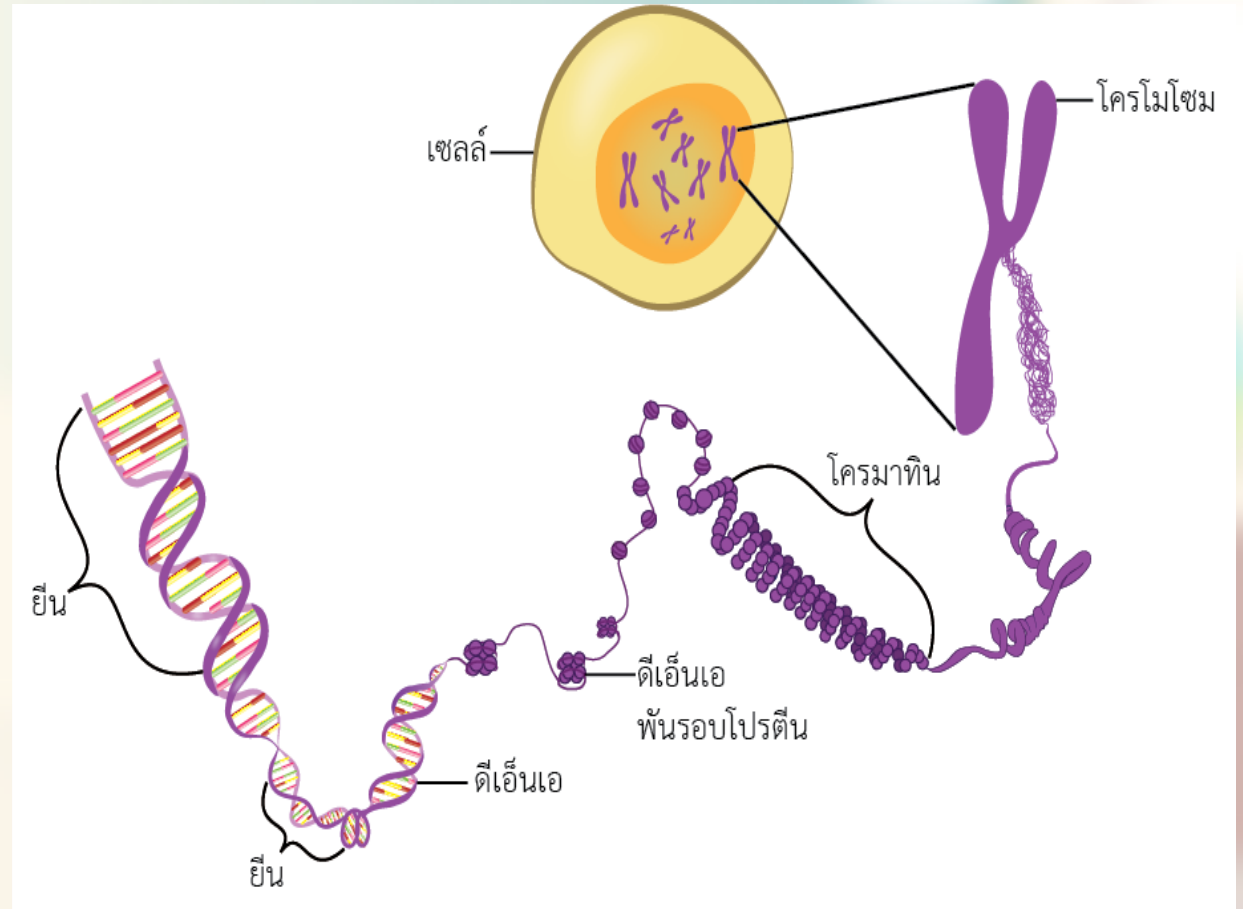
จากภาพนักเรียนคิดว่า
โครโมโซม ดีเอ็นเอ
และยีน สัมพันธ์กัน
อย่างไร

คำตอบ

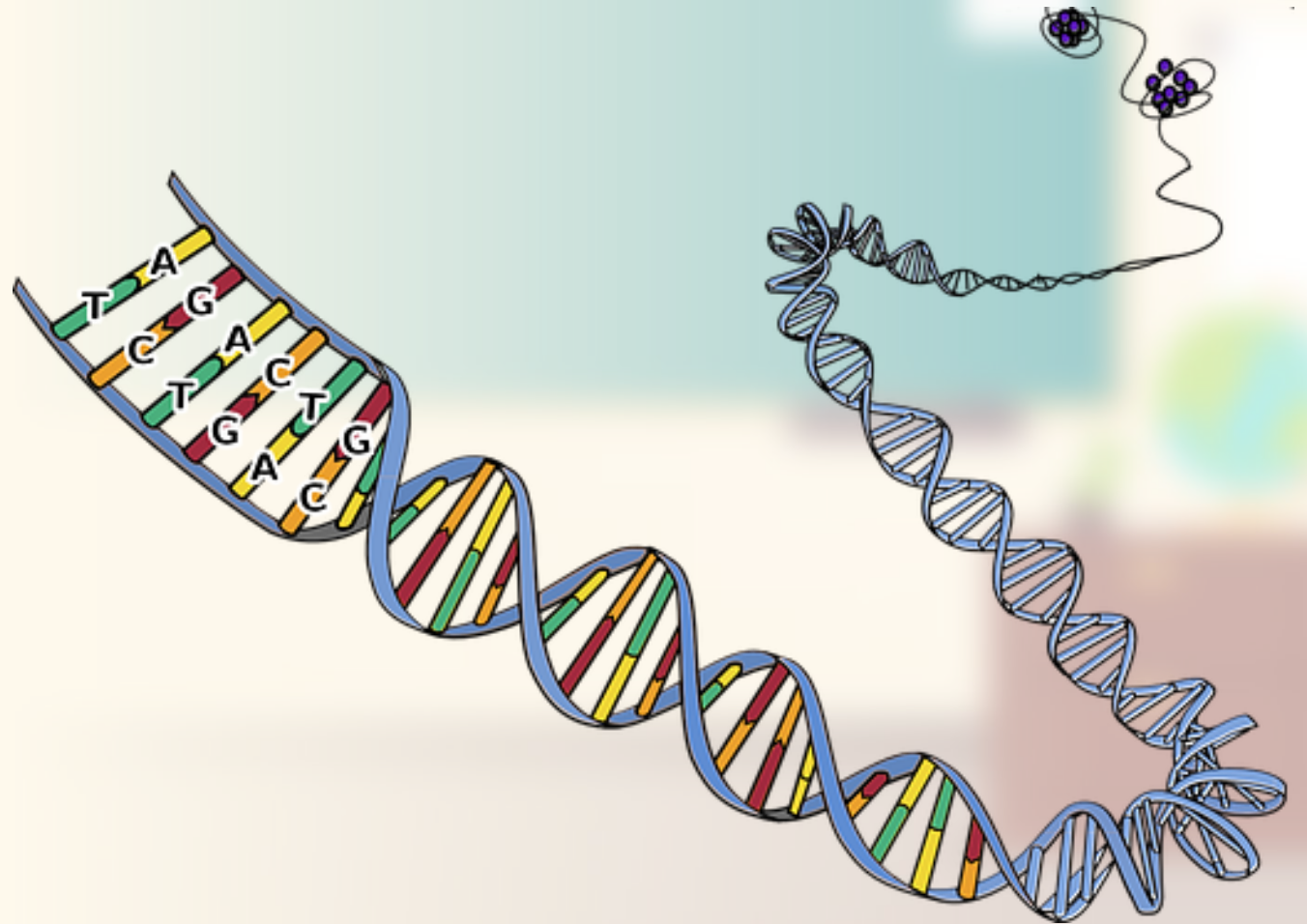
โครโมโซมประกอบด้วย
ดีเอ็นเอซึ่งพันรอบโปรตีน
ส่วนยีน คือ ช่วงของดี
เอ็นเอ

คำถามข้อที่ 2

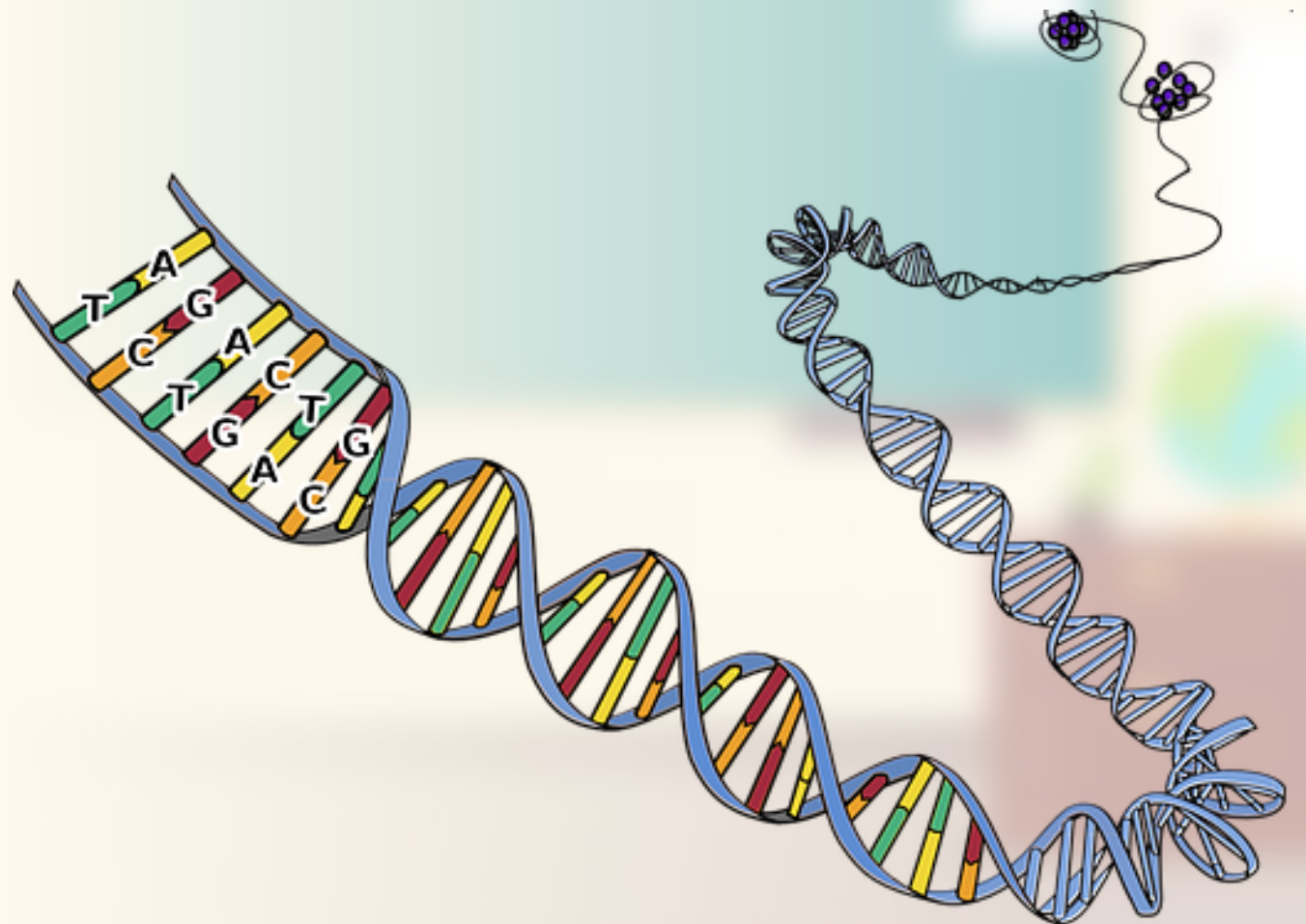
ดีเอ็นเอตลอดทั้งสาย
เป็นยีนทั้งหมดหรือไม่

คำตอบ

ไม่ทั้งหมด
ยีนอยู่เป็นช่วง ๆ
บนสายดีเอ็นเอ

คำถามข้อที่ 3

โครโมโซมแท่งหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยดีเอ็นเอที่ยาวมาก นักเรียนคิดว่าโครโมโซมแต่ละแท่งจะมีจำนวนยีนเป็นอย่างไร

คำตอบ

มียื่นจำนวนมาก

ลองเขียน

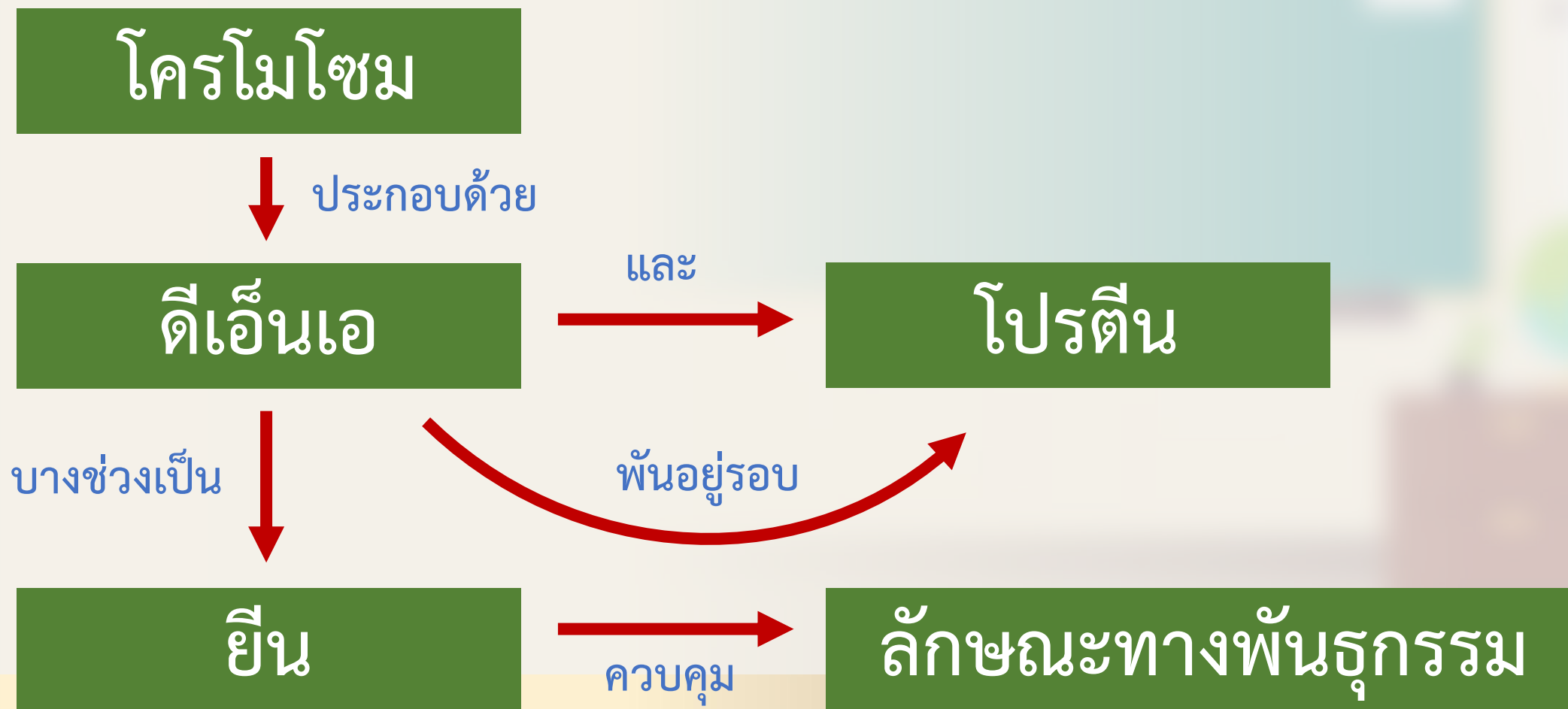
แผนผังเชื่อมโยงความสัมพันธ์
ระหว่างยีน ดีเอ็นเอ และโครโมโซม

ลองเขียน

แผนผังเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง ยีน ดีเอ็นเอ และโครโมโซม

สรุปบทเรียนในชั่วโมงนี้

หน่วยที่กำหนดลักษณะทางพันธุกรรมหรือยีนทำหน้าที่
กำหนดลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิต โครโมโซม
ดีเอ็นเอ และยีน มีความสัมพันธ์กัน

สรุปผลการทำกิจกรรม

โครโมโซมประกอบด้วยดีเอ็นเอ บางช่วงของดีเอ็นเอ
เป็นยีน ดีเอ็นเอประกอบด้วยยีนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น
โครโมโซมจึงมียีนอยู่เป็นจำนวนมาก

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การค้นพบของเมนเดล

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงาน

ได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

- 1) ใบงานที่ 1 เรื่อง ผลการทดลองผสมพันธุ์ถั่วลันเตาของเมนเดล
- 2) ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การทดลองผสมพันธุ์ถั่วลันเตาของเมนเดล
- 3) ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ยีนและแอลลีล

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงาน

ได้ที่ www.dltv.ac.th

